

tak obšírným, nemůže vyhověti na dvě strany: stručnosti a důkladnosti. Dva styly se střetnou: a zhuštěním látky nepřiblížíme se k jasnosti. Není tedy třeba připomínati, že tím větší je zásluha Rauschrova, že se mu podařilo vyhověti obojímu směru. Ča.

Jan Havlasa: Rozlučka církve od státu v Brazílii. Otázky dne sv. 2. Vydal F. S. Frabša. Autor, dobrý znalec brazilských poměrů, líčí zde hlavně kulturní a politický vývoj Brazílie v minulém století, který vedl k rozluce provedené ve federální ústavě z r. 1891. Rozlučku samu probírá dosti povšechně, a nerozebírá jí po stránce právní, zejména ne vzhledem k církevnímu právu. J. B.

Dva patentní zákony. (Československý patentový zákon, vydal Ph. Dr. Vlastimil Šmejkal, Praha. — Die Gesetze zum Schutze des gewerblichen Eigentums; zusammengestellt von Dr. Erwin Hüttner, Stiepels Gesetz-Sammlung, Liberec 1923). Šmejkalovo vydání jest určeno pro potřebu vynálezců. Malý spisek vyhovuje úplně svému informačnímu účelu. Obsahuje patentní zákon pozměněný našimi zákony, poučení o požadavcích patentových přihlášek, poplatky, vzorce přihlášky i s výkresem patentu a též náležitosti stížnosti. Po stránce jazykové nelze také překladu ničeho namítati, snad právník pozastavil by se nad některými výrazy. Již slovo »patentový« neb »patentní« zákon skytá pochybnosti. K tomu jest vzítí zákon z 30. VI 1922 č. 252 sb., jenž důsledně uvádí: »patentová« práva a přihlášky, ale »patentní« zákon a úřad. »Gewerblich« překládá vydavatel (v 1, 8, a j.) »průmyslový«, ač cit. slovu odpovídá spíše naše »živnostenský«, jak i naše zákony das gewerbliche Eigentum označují živnostenským vlastnictvím (nař. č. 151, 178, 302 z r. 1922). I Randa definuje pojem »gewerbemässig« jako pramen stálého výdělku, což lze vyjádřiti slovy »po živnostensku« a nikoli »průmyslně«. Bylo by ještě zmíniti se o jiných drobnostech na př. »zur Schau gestellt oder vorgeführt« (§ 3 a 6), kde poukazuje zákonodárce na různé druhy patentů, záležitých jedná v předmětu samém, jedná ve způsobu výroby a nelze tudíž uvedené zákonné místo ztotožňovati se slovy »na odív vystavován a představován«, spíše snad »k prohlédnutí vystaven aneb předveden«. Také není příčiny, proč odchylovati se při překladu »Anfechtungsprozess« (§ 9) od ustáleného »odpůrčího sporu« a zaváděti nový termín »zrušovací« rozepře. Naopak zase slovo »Verfahren« v § 8 vhodně zrcadlí se v našem »postupu výrobním«.

Německé vydání Hüttnerovo podává úplný zákonný materiál o živnostenském vlastnictví. Vydavatel předesílá historický vývoj, uvádí chronologicky příslušné naše nové zákony, poté vlastní text patentního, známkového a vzorkového zákona s nařízeními, kde odlišným tiskem naznačeny pozdější změny, dále, zařazuje zák. ustanovení dotýkající se mezinárodního práva a zákony příbuzné. Zejména lze vítati, že rozhodnutí uvedena jsou ve zvláštním oddílu. Toto uspořádání neruší sled jednotlivých paragrafů a přehled celého zákona, když za každým paragrafem nenásleduje dlouhá řada rozhodnutí jako v Manzových vydáních. Dr. Hüttner nezapomíná k jednotlivým termínům přičiniti i české výrazy — ovšem těžko souhlasiti s překladem v § 55 Vorprüfung (prozkum), vhodněji nadpisuje cit. § Dr. Šmejkal slovy »O zkoušce předběžné«.

Z nadepsaných rádek vysvítá, jak jest žádoucí pro vývoj naší právnícké mluvy a ustálení odborných výrazů, aby došlo k oficiálním překladům zákonů zvláště z práva soukromého, uveřejněným jako kompetentní znění zákonné ve Sbírce z. a n. Dr. Fr.

Dr. Otakar Klapka: Samospráva a zřízení župní. — Praha 1923. — Nákladem revue »Parlamentu«. — 16°. — Stran 113. — Kč 19,00. — Autor v přítomné knížce snaží se krátce nastíniti nestranně celkem své stanovisko k novým zákonům, zasahujícím do uspořádání místní správy v naší

republice. Hlavním předmětem jeho výkladů jest ovšem zákon o zřízení župních a okresních úřadů. V několika krátkých a stručných kapitolách úvodních přednesl panující názory a státu a samosprávě a přehledný stav této v zemích západních (Anglii, Francii a Německu), odlišiv jednotlivé typy a vylíčil jejich specifické úkoly. Z nového republikánského zákonodárství ukázal, jak nyní se díváme na úkoly samosprávy, podřizující samosprávné svazky stále větší odvislosti a vázanosti na úřadech dohlédacích.

Dokladem pro to jest i župní zákon a normy jej doplňující, jak autor správně ukazuje.

Zákon tento má své odpůrce a má i své zastance. Rozhodně však pravdiva jsou slova Klapkova, že vady jeho nejsou v něm, jako spíše v okolnostech mimo ně. Jsou to velice obtížné poměry, kterým zákonodárce má vyhověti, aby uspokojil na všechny strany. Obtíže ty jsou ovšem rázu politického. A autor na ně jasně ukazuje. Zákonodárce musí nejen dbáti vědeckých zásad a doktrin, nýbrž i politických momentů. Z tohoto hlediska nutno chápati námitky proti zákonu Dr. Klapkou uváděné, a knihu tuto, ač snad příliš stručnou, vítáme a těšíme se, že opravné myšlenky autor vysvětlí až v soustavném vylíčení ústavy obecní a župní, jež slibuje.

Dr. Karel Novák.

Zákon o najvyššom správnom súde. — Publikáci ministerstva pre sjednotenie zákonov a organizáciu správy. — Sväzok II. — Praha 1923. — 8°. — Str. 64. — Kč 12,40. — Svazek tento obsahuje velice dobře komentovaný zákon o správním soudě z r. 1875, jednacím řád tohoto soudu, kterého normy byly pouhou citací převedeny také na území Slovenska a Podkarpatské Rusi zákonem č. 3/1918, dále pak i jiné zákony a nařízení této materie se týkající. Oproti vydání Fliedrovu*) má přítomné dílo tu přednost — nehledě ke vzpomenutému komentáři, — že změny původního zákona jsou uvedeny na příslušných místech, a kromě toho zákony pozdější jsou přidány v celém textu na konci knihy. — Zapomněli však redaktoři přece uvést doslova ustanovení t. zv. základního zákona státního z 21. XII. 1867, č. 143 ř. z. (čl. 2. lit. b) a c) a čl. 3. lit. b), pokud byla zákonem čís. 3/1918 ponechána v platnosti a ohledně nichž se kompetence náležející dotud říšskému soudu přenášela na nejvyšší správní soud. Uvedení těchto norem nejasně v poznámce tuto vadu neodstraní, tím spíše, že kniha tato jest v první řadě určena právníkům slovenským, kteří nemají možnost čerpat z původního textu rakouského zákona, nebo jistě velice ztěžka. — Jinak jest redakce vedena velice pečlivě, a můžeme dílo opravdu zařadit mezi nejlepší úpravy zákonné materie, týkající se nejvyššího správního soudnictví u nás. — Cena jest opravdu lidová.

dnk.

Prof. Dr. Josef Vacek: Právní názory církve římsko-katolické ve světle dějin. Díl první. (Knihovna Čs. A. S. »Právník«, svazek I., Brno 1923.)

Mínění, že církevní právo rovnoměrně s úpadkem vlivu církve na veřejný život a s úpadkem náboženského citění širokých vrstev lidu stane se zbytečnou přítěží, ukázalo se zcela mylným. Naopak: je předním úkolem církevního práva podrobně poučiti o vývoji poměru mezi státem a církví, a právě poměr našeho mladého státu k odvěké organizaci církve římsko-katolické, jakožto nejmocnější organizace náboženské v našich krajích, zůstává palčivým problémem jak politickým tak kulturním. Kdo chce býti důkladněji vzdělán pro přípravu k řešení této otázky, tomu nesmí chyběti znalost historického vývoje poměru mezi státem a církví, zvláště v našich zemích, v jichž dějinách hrála úprava vztahů mezi mocí státní a církevní vždy významnou roli.

*) Viz »Vše h r d«, roč. III. str. 44.